

Määräykset ja ohjeet 1/2012

Ulkoistaminen rahoitussektoriin kuuluvissa valvottavissa

Dnro
FIVA 2/01.00/2018

Antopäivä
23.2.2012

Voimaantulopäivä
1.4.2012

FINANSSIVALVONTA

puh. 09 183 51

faksi 09 183 5328

etunimi.sukunimi@finanssivalvonta.fi

www.finanssivalvonta.fi

Lisätietoja

Taloudellinen analyysi ja operatiiviset riskit/Operatiiviset riskit

Määräysten ja ohjeiden oikeudellinen luonne

Määräykset

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa "Määräys"-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan antamat määräykset. Määräykset ovat velvoittavia oikeussääntöjä, joita on noudatettava.

Finanssivalvonta antaa määräyksiä ainoastaan määräyksenantoon valtuuttavan lain säännöksen nojalla ja sen asettamissa rajoissa.

Ohjeet

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa "Ohje"-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan tulkintoja lainsäädännön tai muun velvoittavan sääntelyn sisällöstä.

"Ohje"-otsikon alla on lisäksi suosituksia ja muita toimintaohjeita, jotka eivät ole velvoittavia. Ohjeissa on myös kansainvälisten ohjeiden ja suositusten noudattamista koskevat Finanssivalvonnan suositukset.

Ohjeen kirjoitustavasta ilmenee, milloin kyseessä on tulkinta ja milloin suositus tai muu toimintaohje. Ohjeiden kirjoitustapaa sekä määräysten ja ohjeiden oikeudellista luonnetta on selvitetty tarkemmin Finanssivalvonnan verkkopalvelussa.

[Finanssivalvonta.fi > Sääntely > Määräys- ja ohjekokoelma > Määräyskokoelman rakenne](#)

Sisällysluettelo

1	Soveltamisala ja määritelmät	5
1.1	Soveltamisala	5
1.2	Suhteellisuusperiaate	5
1.3	Määritelmät	5
2	Säädöstausta ja kansainväliset suositukset	6
2.1	Lainsäädäntö	6
2.2	Euroopan unionin asetukset	6
2.3	Euroopan unionin direktiivit	6
2.4	Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet	7
2.5	Kansainväliset suositukset	7
3	Tavoitteet	8
4	Ulkoistamisen edellytykset	9
4.1	Riskien valvonnan ja sisäisen valvonnan toimivuus	9
4.2	Viranomaisvalvonnan turvaaminen	9
4.2.1	<i>Yleistä</i>	9
4.2.2	<i>Rahastoyhtiön sijoitustoiminnan ulkoistaminen Euroopan talousalueen ulkopuolelle</i>	10
4.3	Pörssin toiminnan ulkoistamisen edellytykset	10
4.4	Maksupalvelutoiminnan ulkoistamisen edellytykset	11
4.5	Toiminnan merkittävyys	12
5	Toimiluvanvaraisen toiminnan ulkoistaminen	13
5.1	<i>Yleistä</i>	13
5.2	Rahastoyhtiön toimintojen ulkoistaminen	13
6	Ulkoistamiseen liittyvien riskien hallinta	15
7	Sopimus ulkoistamisesta	17
8	Raportointi Finanssivalvonnalle	18

	8.1	Ilmoitusvelvollisuuden alaiset valvottavat	18
	8.2	Säätelytausta	18
	8.3	Ulkoistamista koskevan ilmoituksen sisältö	19
	8.3.1	<i>Ilmoitus merkittävän toiminnon ulkoistamisesta</i>	19
	8.3.2	<i>Ilmoitus asiamiehen käyttämisestä maksupalvelujen tarjonnassa</i>	20
9		Muutoshistoria	21

1 Soveltamisala ja määritelmät

1.1 Soveltamisala

Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan seuraaviin Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008) tarkoitettuihin valvottaviin: (*Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018*)

- luottolaitokset
- rahastoyhtiöt
- pörssi
- muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneiden ulkomaisten luottolaitosten Suomessa olevat sivuliikkeet (kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeet)
- maksulaitokset

Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettuihin sijoituspalveluyrityksiin ainoastaan näiden määräysten ja ohjeiden 6 luvun 11 kohdan osalta.

1.2 Suhteellisuusperiaate

Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan erilaisiin valvottaviin ja erityyppisiin hallintomalleihin. Valvottava voi näitä määräyksiä ja ohjeita soveltaessaan ottaa huomioon toimintansa laadun, laajuuden, monimuotoisuuden ja riskit sekä mahdolliset muut vastaavat arviointiin vaikuttavat seikat, kun se harkitsee, miten se toteuttaa määräykset ja ohjeet tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti.

1.3 Määritelmät

Ulkoistamisella tarkoitetaan valvottavan toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa valvottavalle toiminnon tai palvelun, jonka tämä olisi muuten itse suorittanut.

Valvottavalla tarkoitetaan kaikkia edellä luvussa 1.1 esitettyyn määräysten ja ohjeiden soveltamisalaan kuuluvia Finanssivalvonnasta annetun lain mukaisia valvottavia.

2 Säädöstausta ja kansainväliset suositukset

2.1 Lainsäädäntö

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat säädökset: (*Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018*)

- laki luottolaitostoinnasta (610/2014, jäljempänä myös LLL)
- kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettu laki (1070/2017, jäljempänä myös RahKL)
- sijoitusrahastolaki (48/1999, jäljempänä myös SRL)
- maksulaitoslaki (297/2010, jäljempänä myös MLL)

2.2 Euroopan unionin asetukset

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat Euroopan unionin asetukset: (*Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018*)

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset 600/2014/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta; *EUVL L 173, 12.6.2014, s. 84*
- Komission delegoitu asetukset 2017/584/EU, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2016, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä kauppa-
paikkojen toiminnan järjestämistä koskevia vaatimuksia täsmentävillä teknisillä
säätelystandardeilla; *EUVL L 87, 31.3.2017, s. 350*

2.3 Euroopan unionin direktiivit

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat Euroopan unionin direktiivit: (*Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018*)

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta; *EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349*
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY (32009L0065), annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta, *EUVL L 302, 17.11.2009, s. 32—96*

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/64/EY (32004L0039), annettu 13 päivänä marraskuuta 2007, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 97/7/EY, 2002/65/EY, 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta ja direktiivin 97/5/EY kumoamisesta, *EUVL L 319, 5.12.2007, s. 1—36*

2.4 Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä perustuu seuraaviin säännöksiin: (*Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018*)

- LLL:n 5 luvun 10 §:n 4 momentti
- RahKL:n 3 luvun 36 §:n 1 momentin 2 kohta
- SRL:n 26 a §:n 5 ja 8 momentti
- MLL:n 23 §:n 6 momentti

2.5 Kansainväliset suositukset

Näitä määräyksiä ja ohjeita laadittaessa on otettu huomioon seuraavat kansainväliset suositukset: (*Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018*)

- Euroopan pankkivalvojien komitean (Committee of European Banking Supervisors, CEBS, nykyinen EBA) joulukuussa 2006 antama ulkoistamista koskeva ohjeistus *Guidelines on outsourcing*.
- Euroopan pankkiviranomaisen ohjeet sisäisen hallinnon järjestämisestä *Guidelines on Internal governance* (EBA/GL/2017/11).
- Euroopan pankkiviranomaisen suositukset ulkoistamisesta pilvipalveluihin *Recommendations on outsourcing to cloud service providers* (EBA/REC/2017/03)

3

Tavoitteet

- (1) Ulkoistaminen on rahoitusmarkkinoita koskevassa lainsäädännössä säädelty tapa järjestää valvottavan toimintaa. Ulkoistamalla valvottava voi pyrkiä lisäämään toimintansa tehokkuutta ja joustavuutta sekä kilpailukykyä. Vastuu ulkoistetusta toiminnasta säilyy kuitenkin valvottavalla, joten valvottavan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee ulottua myös ulkoistettuihin toimintoihin. Valvottavien tulee ilmoittaa etukäteen Finanssivalvonnalle merkittävistä ulkoistamishankkeista.
- (2) Tämän sääntelyn tavoitteena on, että ulkoistaminen ei vaaranna valvottavan toimiluvalla asetettuja edellytyksiä ja että valvottavan toiminta myös ulkoistetuilta osin on järjestetty siten, että siinä noudatetaan laissa ja Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa sisäiselle valvonnalle ja riskienhallinnalle asetettuja vaatimuksia.
- (3) Tavoitteena on myös varmistaa, että toiminnan ulkoistaminen ei heikennä valvottavan johdon edellytyksiä ohjata ja valvoa toimintaa eikä valvottavan johdon mahdollisuutta muodostaa kokonaiskuvaa valvottavan riskeistä. Valvottavalla on oltava mahdollisuudet ja kyky hallita riskejä ulkoistamisesta huolimatta.
- (4) Lisäksi on tavoitteena varmistaa, että valvottavan käyttäessä ulkoistettuja tietotekniikkaresursseja ns. pilvipalvelujen avulla¹, se huolehtii erityisesti siitä, että palveluihin liittyviä riskejä hallitaan, palvelujen jatkuvuus on turvattu ja tietosuoja on varmistettu. (*Annettu 4.11.2014, voimaan 1.1.2015*)
- (5) Näillä määräyksillä ja ohjeilla pyritään varmistamaan, että Finanssivalvonnan mahdollisuudet valvoa ja tarkastaa valvottavien toimintaa eivät heikkene ulkoistamisen johdosta.

¹ Valvottava käyttää tietoverkon välityksellä ulkopuolisen tahon tarjoamia ohjelmistoja, laitteistoja tai muita palveluita.

4

Ulkoistamisen edellytykset

4.1 Riskien valvonnan ja sisäisen valvonnan toimivuus

- (1) Valvottavat, joihin sovelletaan LLL:n 5 luvun 10 §:n 1 momenttia tai SRL:n 26 a §:n 2 momenttia, voivat harjoittaa liiketoimintaansa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittäviä toimintoja, jos se ei haittaa riskien hallintaa, sisäistä valvontaa eikä muuten merkittävästi liiketoiminnan hoitamista. (*Annettu 4.11.2014, voimaan 1.1.2015*)
- (2) RahKL:n 3 luvun 4 §:n 2 momentin mukaan pörssi voi ulkoistaa toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon kuin säännellyn markkinan ylläpitämisen, jos ulkoistaminen ei haittaa pörssin riskien hallintaa, sisäistä valvontaa, liiketoiminnan tai toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon hoitamista. (*Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018*)
- (3) MLL 23 §:n 1 momentin mukaan maksulaitos voi ulkoistaa maksupalvelun tarjoamisen kannalta merkittävän toiminnon, jos ulkoistaminen ei heikennä olennaisesti maksulaitoksen sisäistä valvontaa.

4.2 Viranomaisvalvonnan turvaaminen

4.2.1 Yleistä

- (4) Valvottavien, joihin sovelletaan LLL:n 5 luvun 11 §:ää, SRL:n 26 a §:n 7 momenttia tai MLL 23 §:n 5 momenttia, on huolehdittava, että ne saavat ulkoistettua toimintaa hoitavalta taholta jatkuvasti viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot sekä siitä, että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen Finanssivalvonnalle. Luottolaitoksen on huolehdittava lisäksi siitä, että sillä on oikeus luovuttaa tiedot myös talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisölle jos luottolaitos on keskusyhteisön valvonnassa. (*Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018*)
- (5) MLL 23 §:n 1 momentin mukaan maksulaitos voi ulkoistaa maksupalvelun tarjoamisen kannalta merkittävän toiminnon, jos ulkoistaminen ei heikennä olennaisesti Finanssivalvonnan valvontamahdollisuuksia.
- (6) RahKL:n 3 luvun 4 §:n 2 momentin mukaan pörssi voi ulkoistaa toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon kuin säännellyn markkinan ylläpitämisen, jos ulkoistaminen ei haittaa Finanssivalvonnan harjoittamaa valvontaa. Lain 3 luvun 4 §:n 5 momentin mukaan pörssin on hankittava viranomaisvalvonnan edellyttämät tiedot ja luovutettava ne edelleen Finanssivalvonnalle. (*Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018*)

- (7) Finanssivalvonnalla on Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:n 2 momentin nojalla salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tarkastettavakseen valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot valvottavan asiamiehenä toimivan yrityksen taikka valvottavan toimeksiannosta tämän kirjanpitoon, tietojärjestelmään tai riskienhallintaan taikka muuhun sisäiseen valvontaan liittyviä tehtäviä hoitavan yrityksen toimipaikassa. (Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018)

Ohje (kohta 8)

- (8) Finanssivalvonta suosittelee, että tietojensaanti- ja tarkastusoikeutta koskeva ehto sisällytetään luvussa 7 tarkoitettuun ulkoistamissopimukseen.

4.2.2 Rahastoyhtiön sijoitustoiminnan ulkoistaminen Euroopan talousalueen ulkopuolelle

- (9) Jos rahastoyhtiön sijoitustoimintaa hoitavan asiamiehen kotipaikka on muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, on SRL:n 26 b §:n 2 momentin mukaan ulkoistamisen edellytyksenä, että ulkomaisen valvontaviranomaisen ja Finanssivalvonnan välinen yhteistyö on riittävissä määrin varmistettu.

Ohje (kohta 10)

- (10) Edellä kohdassa 9 tarkoitetun ulkomaisen valvontaviranomaisen ja Finanssivalvonnan välisen yhteistyön voidaan katsoa olevan riittävissä määrin varmistettu, jos ulkomainen viranomainen on allekirjoittanut IOSCO:n vuonna 2002 laaditun monenkeskisen valvontapöytäkirjan (Multilateral memorandum of understanding concerning consultation and co-operation and the exchange of information). (Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018)

4.3 Pörssin toiminnan ulkoistamisen edellytykset

- (11) Finanssivalvonta antaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 36 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla 12–15 kohdissa olevat määräykset lain 3 luvun 4 §:n mukaisista pörssin toiminnan ulkoistamisen edellytyksistä. (Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018)

Määräys (kohdat 12–15)

- (12) Toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon kuin säännellyn markkinan ylläpitämisen ulkoistamisessa pörssin on varmistuttava ulkoistettua toimintaa hoitavan tahon resurssien ja ammattitaidon riittävyydestä, taloudellisesta toimintakyvystä ja asiantuntemuksesta. Pörssillä on oltava käytössään menettelyt, joilla se arvioi ulkoistettua toimintaa hoitavan tahon suoriutumista.
- (13) Toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon kuin säännellyn markkinan ylläpitämisen ulkoistamisessa pörssin on varauduttava jatkuvuussuunnittelussaan myös ulkoistettua toimintaa hoitavan tahon toimintahäiriöihin ja edellytettävä tältä omaa jatkuvuussuunnittelua.
- (14) Toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon kuin säännellyn markkinan ylläpitämisen ulkoistamisessa pörssin on varmistettava, että ulkoistettua toimintaa hoitava taho on suojannut valvottavaan ja sen asiakkaisiin liittyvät luottamukselliset tiedot.

- (15) Toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon kuin säännellyn markkinan ylläpitämisen ulkoistamisessa pörssin on säilytettävä ulkoistettuun toimintoon liittyvää keskeistä osaamista, jotta toiminto voidaan tarvittaessa ottaa takaisin valvottavan hoidettavaksi tai siirtää toisen palvelujentarjoajan hoidettavaksi.

4.4 Maksupalvelutoiminnan ulkoistamisen edellytykset

- (16) MLL 24 §:n 1 momentin mukaan maksulaitos voi tarjota maksupalvelua asiamiehen välityksellä, joka toimii maksulaitoksen lukuun ja vastuulla. Sähköisen rahan liikkeeseenlaskua ei saa antaa kokonaan asiamiehen hoidettavaksi.
- (17) MLL 24 §:n 2 momentin mukaan maksulaitoksen on käytettävissä olevin keinoin varmistuttava, että maksupalvelun tarjoamisessa käytettävä asiamies on hyvämaineinen ja riittävän ammattitaitoinen toiminnan harjoittamiseen.
- (18) MLL 23 §:n 5 momentin mukaan maksulaitoksen on huolehdittava, että ulkoistetun palvelun hoitaja ilmoittaa asiakkaalle toimivansa maksulaitoksen vastuulla. MLL 24 §:n 2 momentin mukaan maksulaitoksen on huolehdittava, että tarjottaessa maksupalveluja asiamiehen välityksellä asiamies ilmoittaa asiakkaalle toimivansa maksulaitoksen vastuulla.
- (19) Finanssivalvonta antaa MLL 23 §:n 6 momentin nojalla seuraavat määräykset, joita maksulaitoksen tulee noudattaa toimiakseen huolellisesti lain 23 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla maksupalvelun kannalta merkittävän toiminnan ulkoistamisessa.

Määräys (kohdat 20–21)

- (20) Maksulaitoksen on varmistuttava ulkoistetun toiminnan suorittajan resurssien ja ammattitaidon riittävydestä, taloudellisesta toimintakyvystä ja asiantuntemuksesta. Valvottavalla on oltava käytössään menettelyt, joilla se arvioi ulkoistetun toiminnan suorittajan toimintaa.
- (21) Maksulaitoksen on huolellisuuden vaatimuksen täyttääkseen varmistuttava esimerkiksi siitä, että ulkoistetun toiminnan suorittajalla on tarvittavat taidot, voimavarat ja lainsäädännön edellyttämät toimintaan vaadittavat luvat palvelun tarjoamiseen. Maksulaitoksen tulee myös varmistaa, että ulkoistetun toiminnon suorittaja on järjestänyt toimintaan kuuluvan sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan riittävällä tasolla.

Ohje (kohdat 22–25)

- (22) Finanssivalvonta suosittelee, että maksulaitos varautuu jatkuvuussuunnittelussaan myös ulkoistettua toimintaa hoitavan tahon toimintahäiriöihin ja edellytettävä tältä omaa jatkuvuussuunnittelua.
- (23) Finanssivalvonta suosittelee, että maksulaitos varmistaa, että ulkoistettua toimintaa hoitava taho on suojannut valvottavaan ja sen asiakkaisiin liittyvät luottamukselliset tiedot.
- (24) Finanssivalvonta suosittelee, että maksulaitos säilyttää ulkoistettuun toimintoon liittyvää keskeistä osaamista, jotta toiminto voidaan tarvittaessa ottaa takaisin valvottavan hoidettavaksi tai siirtää toisen palvelujentarjoajan hoidettavaksi.
- (25) Finanssivalvonta suosittelee, että ulkoistaessaan toiminnan kannalta merkittävän toiminnon maksulaitos varmistaa, että ulkoistettua toimintaa hoitava taho noudattaa soveltuvin osin

Finanssivalvonnan antamia määräyksiä ja ohjeita sekä muita säännöksiä kuten rahoituspalvelujen markkinoinnista sekä asiakkaansuojasta annettuja säännöksiä.

4.5 Toiminnan merkittävyys

(26) Valvottavien, joihin sovelletaan LLL:n 5 luvun 10 §:n 2 momenttia, SRL:n 26 a §:n 3 momenttia tai RahKL:n 3 luvun 4 §:n 3 momenttia, toiminto on niiden toiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti toimintaa koskevien lakien, niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai toimiluvan ehtojen noudattamista, valvottavan taloudellista asemaa tai liiketoiminnan jatkuvuutta. *(Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018)*

(27) MLL 23 §:n 2 momentin mukaan toiminto on maksulaitoksen toiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute siinä voi haitata olennaisesti maksulaitoksen toimintaa koskevien lakien, niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai maksulaitoksen toimiluvan ehtojen noudattamista taikka maksulaitoksen toiminnan tuloksellisuutta tai maksupalvelun tarjoamisen vakautta tai jatkuvuutta.

Ohje (kohdat 28–29)

(28) Finanssivalvonnan tulkin mukaan ainakin seuraavia toimintoja pidetään merkittävänä: *(Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018)*

- toimiluvanvarainen toiminta
- sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvät tehtävät
- sisäinen tarkastus
- compliance-toiminto
- toiminnan kannalta keskeiset tietojärjestelmät
- sijoitusrahaston salkunhoito, arvonlaskenta ja osuusrekisterin ylläpito.

(29) Finanssivalvonnan tulkin mukaan ulkoistamisen näkökulmasta merkittävänä ei pidetä seuraavia toimintoja: *(Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018)*

- hallinnolliset tehtävät, kuten henkilöstö- ja materiaalihallinto, laskutuspalvelut, käyttöomaisuuden ylläpito ja toimitilojen turvallisuuspalvelut
- neuvontapalvelut
- oikeudellisten palvelujen hankkiminen
- markkinointiin ja mainontaan liittyvät palvelut
- vakioitujen palvelujen hankkiminen, mukaan lukien markkinainformaatioon liittyvien palvelujen hankinta

5 Toimiluvanvaraisen toiminnan ulkoistaminen

5.1 Yleistä

- (1) Toimiluvanvaraista toimintaa ulkoistettaessa valvottavan tulee ottaa huomioon myös luvun 4 määräykset ja ohjeet ulkoistamisen yleisistä edellytyksistä sekä luvun 6 ohjeet riskienhallinnalle asetettavista vaatimuksista.
- (2) SRL:n 26 b §:n 2 momentin mukaan rahastoyhtiön sijoitustoiminnan hoitamisessa käyttämän asiamiehen on oltava yhteisö, joka on saanut toimiluvan tai on rekisteröity tätä toimintaa varten ja jonka toiminnan vakautta valvotaan.

Ohje (kohta 3)

- (3) Finanssivalvonta suosittelee, että luottolaitos ulkoistaa muuta toimiluvanvaraista toimintaa kuin sijoituspalveluja vain asiamiehelle tai taholle, jolla on toiminnan edellyttämä toimilupa.

5.2 Rahastoyhtiön toimintojen ulkoistaminen

- (4) SRL:n 26 b §:n 1 momentin mukaan asiamiehen käyttäminen ei saa estää rahastoyhtiötä toimimasta sen hallinnoiman sijoitusrahaston osuudenomistajien edun mukaisesti.
- (5) SRL:n 26 b §:n 2 momentin mukaan rahastoyhtiön käyttäessä asiamiestä sijoitustoimintansa hoitamisessa on sen määräajoin annettava asiamiehelle määräykset sijoitustoiminnan yleisistä periaatteista.
- (6) SRL:n 26 b §:n 3 momentin mukaan sijoitusrahaston hallinnointiin liittyvien tehtävien hoitamisessa ei saa käyttää asiamiehenä sijoitusrahaston säilytisyhteisöä eikä muuta yhteisöä, jonka edut voivat olla ristiriidassa rahastoyhtiön tai osuudenomistajien etujen kanssa. Sopimus rahastoyhtiön vastuun siirtämisestä kolmannelle on mitätön.
- (7) Siltä osin kuin on kysymys sijoitusrahaston hallinnointiin liittyvistä tehtävistä ja säilytisyhteisön SRL:n 31a §:ssä tarkoitetuista tehtävistä, rahastoyhtiöllä tai sen asiamiehellä ja sen hallinnoiman sijoitusrahaston säilytisyhteisöllä ei SRL:n 26 b §:n 4 momentin mukaan saa olla palveluksessaan samoja henkilöitä. (Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018)
- (8) Sijoitusrahaston rahastoesitteessä on SRL:n 26 b §:n 5 momentin mukaan mainittava, miltä osin rahastoyhtiö käyttää toiminnassaan asiamiestä.

- (9) Rahastoyhtiöön, joka sivuliikkeen välityksellä tai sivuliikettä perustamatta hallinnoi sijoitusrahastoa muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, sovelletaan SRL:n 126 f §:n mukaan SRL:n säännöksiä toiminnan ulkoistamisesta.

Ohje (kohdat 10–12)

- (10) Finanssivalvonta suosittaa, että rahastoyhtiö varmistuu siitä, että sijoitustoimintaa hoidetaan sijoitusrahaston sääntöjen ja sijoitustoimintaa koskevien sopimusten mukaisesti.
- (11) Ulkoistettaessa rahasto-osuusrekisterin ylläpitoa kokonaisuudessaan Finanssivalvonta suosittaa, että rekisteriä ylläpitävällä taholla on toiminnan edellyttämä toimilupa. Jos uusien osuudenomistajien tietojen kirjaaminen on ulkoistettu, tulisi rahastoyhtiön säilyttää edelleen hallinnassaan osuusrekisterikokonaisuuden ylläpito. Rahastoyhtiö voi esimerkiksi ylläpitää suomalaisia osuudenomistajia koskevaa rahasto-osuusrekisteriä ja ulkoistaa ulkomaisia osuudenomistajia koskevan rahasto-osuusrekisterin ylläpidon.
- (12) Finanssivalvonta suosittaa, että rahastoyhtiöllä tulisi olla ulkoistamisesta huolimatta aina mahdollisuus toteuttaa merkintä- ja lunastustoimeksiannot sekä niiden vaatimat kirjaukset rahasto-osuusrekisteriin.

6

Ulkoistamiseen liittyvien riskien hallinta

- (1) Valvottavien, joihin sovelletaan LLL:n 5 luvun 11 §:ää, SRL:n 26 a §:n 7 momenttia, RahKL:n 3 luvun 4 §:n 5 momenttia tai MLL 23 §:n 5 momenttia, on huolehdittava siitä, että ne saavat ulkoistettua toimintaa hoitavalta taholta jatkuvasti viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot. (Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018)

ohje (kohdat 2–10)

- (2) Finanssivalvonta suosittelee, että valvottavan hallitus vahvistaa ja päivittää säännöllisesti ulkoistamista koskevat yleiset periaatteet, joiden tulisi sisältää ainakin seuraavat asiat: (Annettu 4.11.2014, voimaan 1.1.2015)
- ulkoistamiselle asetetut tavoitteet
 - mitä toimintoja on pidettävä merkittävänä luvussa 4.5 tarkoitetulla tavalla
 - mitkä toiminnot voidaan ulkoistaa valvottavan toimintapolitiikan mukaisesti
 - ulkoistettua toimintaa hoitavan tahon valinta ja ulkoistetun toiminnan seuranta
 - ulkoistamissopimuksessa käsiteltävät asiat
 - toiminnan jatkuvuuden turvaaminen
 - ulkoistamiseen liittyvä päätöksentekomenettely
- (3) Finanssivalvonta suosittelee, että ennen liiketoiminnan kannalta merkittävän toiminnon ulkoistamista valvottavassa tehdään kokonaisarvio ulkoistamiseen liittyvistä riskeistä ottaen huomioon ulkoistettavan toiminnan laajuus ja merkittävyys. Kokonaisarviossa tulisi ottaa huomioon sekä uuden ulkoistamishankkeen että jo toteutuneiden hankkeiden riskit ja huolehdittava näiden riskien hallinnasta. Valvottavan tulisi säännöllisesti päivittää arvio.
- (4) Finanssivalvonta suosittelee, että valvottava varmistuu ulkoistettua toimintaa hoitavan tahon resurssien ja ammattitaidon riittävydestä, taloudellisesta toimintakyvystä ja asiantunteemuksesta. Valvottavalla tulisi olla käytössään menettelyt, joilla se arvioi ulkoistettua toimintaa hoitavan tahon suoriutumista.
- (5) Finanssivalvonta suosittelee, että valvottava varautuu jatkuvuussuunnittelussaan myös ulkoistettua toimintaa hoitavan tahon toimintahäiriöihin ja edellyttää tältä omaa jatkuvuussuunnittelua.
- (6) Finanssivalvonta suosittelee, että valvottava varmistuu, että ulkoistettua toimintaa hoitava taho on suojannut valvottavaan ja sen asiakkaisiin liittyvät luottamukselliset tiedot.

- (7) Finanssivalvonta suosittelee, että valvottava säilyttää itsellään ulkoistettuun toimintoon liittyvää keskeistä osaamista, jotta toiminto voidaan tarvittaessa ottaa takaisin valvottavan hoitettavaksi tai siirtää toisen palvelujentarjoajan hoidettavaksi.
- (8) Ulkoistaessaan toiminnan kannalta merkittävän toiminnon tulisi valvottavan Finanssivalvonnan suosituksen mukaan varmistua, että ulkoistettua toimintaa hoitava taho noudattaa soveltuvin osin Finanssivalvonnan antamia määräyksiä ja ohjeita sekä muita säännöksiä kuten rahoituspalvelujen markkinoinnista sekä asiakkaan- ja sijoittajansuojasta annettuja säännöksiä sekä pankki- ja arvopaperitoiminnassa noudatettavaa hyvää tapaa.
- (9) Finanssivalvonta suosittelee, että valvottavan riskienhallinnassa otetaan huomioon myös seuraavia ulkoistamiseen liittyviä riskejä: *(Annettu 4.11.2014, voimaan 1.1.2015)*
- Valvottavan ja ulkoistettua toimintaa hoitavan tahon strategiat ja toimintatavat ovat ristiriidassa keskenään.
 - Valvottavalla ei ole riittävää ulkoistettuun toimintaan liittyvää asiantuntemusta ja kokemusta toiminnan ohjaamiseksi ja valvomiseksi.
 - Valvottavalla ei ole valmiutta ottaa ulkoistettua toimintaa hoidettavakseen tai siirtää sitä uudelle palveluntarjoajalle.
 - Ulkoistamisen purkamiseen ja uudelleen järjestämiseen liittyy suuria kustannuksia.
 - Palveluntarjoajan toiminnan jatkuvuuteen liittyviä riskejä ei ole riittävästi huomioitu (esimerkiksi jatkuvuussuunnitelma puutteellinen).
 - Ulkoistettua toimintaa hoitavan tahon taloudelliset resurssit ja henkilöstön osaaminen eivät ole riittävät.
 - Ulkoistettua toimintaa hoitavan tahon tarjoamat palvelut eivät vastaa valvottavan asettamia laatuvaatimuksia.
 - Ulkoistetun palvelun tietoturvallisuudesta ei ole huolehdittu. Salassa pidettävän tai luottamuksellisen tiedon suojaamista ja salassapitoa ei ole järjestetty luotettavalla tavalla esim. tietoliikenteen salauksella, tallenteiden suojauksella sekä käyttöoikeuksienhallinnalla ja pääsynvalvonnalla.
 - Ulkoistettua toimintaa hoitava taho ei noudata toimintaa koskevia sitovia säännöksiä tai markkinoilla edellytettäviä menettelytapoja.
 - Valvottavan vastapuoliriskien seuranta vaikeutuu, jos asiakassuhteisiin liittyvää päätöksentekoa on ulkoistettu.
 - Ulkoistettaessa toimintaa maan rajan yli sopimussuhteita sääntelevän lainsäädännön soveltamiseen ja tulkintaan liittyy epävarmuustekijöitä.
- (10) Finanssivalvonta suosittelee, että valvottavan riskienhallinnan toimivuus varmistetaan myös siinä tapauksessa, että ulkoistettua toimintaa hoitava taho ulkoistaa toimintaa edelleen kolmannelle osapuolelle.
- (11) Finanssivalvonta suosittelee, että näiden määräysten ja ohjeiden soveltamisalaan kuuluvat valvottavat noudattavat edellä luvussa 2.5 tarkoitettuja Euroopan pankkiviranomaisen suosituksia ulkoistamisesta pilvipalveluihin. *(Annettu 23.1.2018, voimaan 1.7.2018)*

7 Sopimus ulkoistamisesta

- (1) Valvottavien, joihin sovelletaan LLL:n 5 luvun 10 §:n 3 momenttia, SRL:n 26 a §:n 4 momenttia, RahKL:n 3 luvun 4 §:n 4 momenttia tai MLL 23 §:n 3 momenttia, on laadittava merkittävän toiminnon ulkoistamisesta kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika. *(Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018)*

Ohje (kohta 2)

- (2) Finanssivalvonta suosittelee, että merkittävän toiminnon ulkoistamista koskevassa sopimuksessa käsitellään ainakin seuraavia seikkoja: *(Annettu 4.11.2014, voimaan 1.1.2015)*
- kuvaus ulkoistettavasta toiminnasta ja vaadittavasta palvelutasosta
 - toteuttamisen aikataulu
 - Finanssivalvonnan oikeus tarkastaa ulkoistettua toimintaa sekä saada sitä koskevia tietoja
 - valvottavan ja sen tilintarkastajan oikeus saada ulkoistettua toimintaa koskevia tietoja
 - valvottavan oikeus luovuttaa tiedot edelleen Finanssivalvonnalle ja talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisölle
 - ulkoistettua toimintaa hoitavan tahon velvollisuus ilmoittaa valvottavalle merkittävistä sopimussuhteeseen vaikuttavista muutoksista
 - ulkoistettua toimintaa hoitavan tahon velvollisuus ilmoittaa valvottavalle ulkoistetun toiminnan hoitamisesta ilmenneistä merkittävistä häiriöistä
 - ulkoistettua toimintaa hoitavan tahon mahdollisuus siirtää sopimukseen liittyvää toimintaa edelleen kolmannen osapuolen hoidettavaksi sekä se, onko ulkoistettua toimintaa hoitavan tahon saatava suostumus voidakseen ulkoistaa tätä toimintaa edelleen
 - ulkoistettua toimintaa hoitavaa tahoa koskeva salassapitovelvollisuus sopimuksen voimassa ollessa ja sen päättyttyä
 - ulkoistettua toimintaa hoitavan tahon jatkuvuussuunnittelulle sekä tietojärjestelmille ja -turvallisuudelle sekä tietosuojalle asetetut vaatimukset ja niiden valvonta
 - oikeus irtisanoa tai purkaa ulkoistamista koskeva sopimus
 - rahastoyhtiön lakiin perustuva oikeus purkaa asiamiessuhde välittömästi, mikäli se on osuudenomistajien edun mukaista
 - sovellettava laki ja riitojen ratkaiseminen ulkoistettaessa toiseen valtioon

8

Raportointi Finanssivalvonnalle

8.1 Ilmoitusvelvollisuuden alaiset valvottavat

- (1) Ulkoistamishankkeita koskevista ilmoituksista saadun tiedon perusteella Finanssivalvonta arvioi, haittaako suunniteltu merkittävä ulkoistaminen valvottavan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa, liiketoimintaa tai muuta sen toiminnan kannalta merkittävän toiminnan hoitamista tai ehkäiseekö se tehokkaan viranomaisvalvonnan toteutumista. Toiminnan merkittävyys on määritelty näiden määräysten ja ohjeiden luvussa 4.5.

8.2 Sääntelytausta

- (2) Luottolaitoksen, joka aikoo toimiluvan myöntämisen jälkeen harjoittaa liiketoimintaa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittävän toiminnon muulle kuin samaan konsolidointiryhmään tai talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvalle yhteisölle, on ilmoitettava LLL:n 5 luvun 10 §:n 4 momentin mukaan ulkoistamisesta etukäteen Finanssivalvonnalle. (*Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018*)
- (3) Rahastoyhtiön, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo harjoittaa liiketoimintaa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittävän toiminnon muulle kuin rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvalle yhteisölle, on ilmoitettava SRL:n 26 a §:n 5 momentin mukaan ulkoistamisesta etukäteen Finanssivalvonnalle.
- (4) Pörssin, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo ulkoistaa toiminnan kannalta merkittävän toiminnon, on ilmoitettava kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 5 §:n mukaan ulkoistamisesta etukäteen Finanssivalvonnalle. (*Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018*)
- (5) LLL:n 5 luvun 10 §:n 4 momentissa, SRL:n 26 a §:n 5 momentissa ja RahKL:n 3 luvun 5 §:ssä tarkoitettujen valvottavien ja ulkoistettavaa toimintaa hoitavan tahon välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava ennakoon Finanssivalvonnalle. (*Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018*)
- (6) Maksulaitoksen on ilmoitettava MLL 23 §:n 5 momentin mukaan maksupalvelun kannalta merkittävän toiminnon ulkoistamisesta etukäteen Finanssivalvonnalle.
- (7) Maksulaitoksen on ilmoitettava MLL 24 §:n 3 momentin mukaan Finanssivalvonnalle tiedot maksupalvelujen tarjonnassa asiamiehenä toimivasta luonnollisesta tai oikeushenkilöstä.

8.3 Ulkoistamista koskevan ilmoituksen sisältö

8.3.1 Ilmoitus merkittävän toiminnon ulkoistamisesta

(8) Finanssivalvonta antaa seuraavat määräykset ilmoituksen sisällöstä seuraavien lainkohtien nojalla: (*Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018*)

- LLL:n 5 luvun 10 §:n 4 momentti
- SRL:n 26 a §:n 5 momentti
- RahKL:n 3 luvun 36 §:n 1 momentin 2 kohta

Määräys (kohdat 9–10)

(9) Finanssivalvonnalle tehtävän ilmoituksen tulee sisältää seuraavat selvitykset:

- ulkoistettavaa toimintaa hoitavan luonnollisen henkilön täydellinen nimi, asuinpaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa henkilö harjoittaa toimintaa
- ulkoistettavaa toimintaa hoitavan oikeushenkilön nimi, yritys- tai yhteisötunnus, kotipaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan
- kuvaus ulkoistettavan toiminnan laadusta ja laajuudesta
- kokonaisarvio ulkoistamisen vaikutuksesta valvottavan toimintaan
- selvitys ulkoistettavaa toimintaa hoitavan tahon taloudellisista edellytyksistä hoitaa ulkoistettavia tehtäviä
- selvitys siitä, miten suunniteltu ulkoistaminen otetaan huomioon valvottavan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisessä
- selvitys siitä, miten ulkoistettavan toiminnan jatkuvuus ja tietoturvallisuus varmistetaan
- selvitys siitä, miten valvottava aikoo turvata ulkoistettavaan toimintoon liittyvän riittävän osaamisen, joka mahdollistaisi toiminnon ottamisen takaisin valvottavan hoidettavaksi tai sen siirtämisen toisen palvelujentarjoajan hoidettavaksi
- selvitys ulkoistamissopimuksen irtisanomisen edellytyksistä
- ulkoistettaessa rajan yli Euroopan talousalueeseen kuulumattomaan valtioon selvitys siitä, miten sijaintivaltion säännökset vaikuttavat Finanssivalvonnan mahdollisuuksiin saada valvottavalta ulkoistetusta toiminnasta valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

(10) Ilmoitukseen on liitettävä kopio ulkoistamissopimuksesta tai sen luonnoksesta.

Ohje (kohdat 11–12)

(11) Finanssivalvonta suosittelee, että jos jo ulkoistettua merkittävänä pidettävää toimintaa ulkoistetaan edelleen kolmannen osapuolen hoidettavaksi, valvottavaa ilmoittaa siitä kohtien 9 ja 10 määräyksen mukaisesti. (*Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018*)

- (12) Finanssivalvonta suosittelee, että maksulaitokset tekevät MLL 23 §:n 5 momentissa tarkoitettua ilmoituksen merkittävän toiminnan ulkoistamisesta kohtien 9 ja 10 määräyksen mukaisesti. (Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018)

8.3.2 Ilmoitus asiamiehen käyttämisestä maksupalvelujen tarjonnassa

- (13) Maksulaitoksen on MLL:n 24 §:n 3 momentin mukaan ilmoitettava Finanssivalvonnalle asiamiehenä toimivan luonnollisen henkilön täydellinen nimi, asuinpaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan. Jos asiamies on oikeushenkilö, Finanssivalvonnalle on ilmoitettava sen nimi, yritys- tai yhteisötunnus, kotipaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan.
- (14) Finanssivalvonnalle tehtävän ilmoituksen tulee sisältää MLL:n 24 §:n 3 ja 4 momentin mukaan lisäksi seuraavat selvitykset:
- asiamiehen hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja tämän sijaisen nimet
 - Finanssivalvonnan standardin RA6.1 lomakkeella M tehtävä selvitys hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja tämän sijaisen luotettavuudesta ja sopivuudesta
 - asiamiehen sisäisen valvonnan menetelmät, joilla pyritään rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen:
 - asiamiehen johdon hyväksymät sisäiset ohjeet asiakkaan tuntemisjärjestelmästä
 - miten varmistutaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämiseksi annettuihin säännöksiin ja määräyksiin sisältyvän selonotto- ja ilmoitusvelvollisuuden noudattamisesta
 - selvitys rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevista riskienhallintamenetelmistä sekä asiakas-suhteiden ja liiketoimien jatkuvasta seurannasta
 - selvitys tunnistamisasiakirjojen säilyttämisestä, vastuuhenkilöistä ja henkilökunnan koulutusohjelmasta.

9 Muutoshistoria

Näitä määräyksiä ja ohjeita on muutettu niiden voimaantulon jälkeen seuraavasti:

Annettu 13.2.2013, voimaan 1.3.2013

- muutettu lukuja 1.1, 1.2, 2.1, 2.3, 4.1- 4.3, 4.5, 5, 6.1 - 6.3, 7, 8.1.1 ja 8.2.1 vastaamaan uuden SipaL:n (747/2012) ja RahKL:n (748/2012) säännöksiä
- muutettu luvun 8.1.1 kohdan 3 sisältöä vastaamaan sijoituspalvelulaissa määritellyä valvottavan velvollisuutta tehdä Finanssivalvonnalle ennakoilmoitus sijoituspalvelun tarjoamisen ulkoistamisesta
- muutettu luvun 4.2 esittämistapaa siten, että luvussa on 12 kohtaa entisten 8 kohdan sijasta

Annettu 4.11.2014, voimaan 1.1.2015

- muutettu määräysten ja ohjeiden nimi
- muutettu lukuja 1.1, 2.1 - 2.4, 3, 4.1 - 4.4, 4.6, 5.1, 5.2, 5.3, 6, 7, 8.2. ja 8.3.1
- muutettu toimiluvanvaraisen toiminnan ulkoistamista ja riskienhallintaa koskevien lukujen 5 ja 6 esitysjärjestys
- jaettu luku 4.3 kahteen alalukuun, joista jälkimmäinen oli aikaisemmin lukuna 6.3

Annettu 23.1.2018, voimaan 1.2.2018

- muutettu lukuja 2.1, 2.2, 2.3, 4.1, 4.2.1, 4.3, 4.5, 6, 7, 8.2 ja 8.3.1 vastaamaan uuden RahKL:n säännöksiä
- poistettu soveltamisalasta luvusta 1.1 sijoituspalveluyritykset sekä vaihtoehtorahaston hoitajat, jotka tarjoavat sijoituspalveluja, sekä näitä koskevat lakiviittaukset 1.1, 2, 4, 5, 6, 7, ja 8, sillä Finanssivalvonnan SipaL:n 7 luvun 23 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtiin sisältynyt määräyksenantovaltuutus on kumottu MiFID II:n kansallisen voimaansaattamisen yhteydessä, minkä johdosta lukujen 4, 5, ja 8 numerointi on muuttunut
- lisätty uusi luku 2.2 Euroopan unionin asetukset, minkä johdosta luvun 2 numerointi on muuttunut
- lisätty lukuun 6 viittaus Euroopan pankkiviranomaisen suositukseen ulkoistamisesta pilvipalveluihin, minkä johdosta luvun 6 numerointi on muuttunut